

NSC 2016 CHIEF MARKER'S REPORT

SUBJECT	AFRIKAANS HOME LANGUAGE		
PAPER	3		
DATE OF EXAMINATION:	28 November 2016	DURATION:	2½ hours

SECTION 1: (General overview of Learner Performance in the question paper as a whole)

AFDELING A: OPSTEL

Die kandidate se prestasie het gewissel van baie goed tot baie swak. Heelwat minder kandidate het onder 40% behaal en die oorgrote meerderheid het darem by 'n slaagpunt uitgekom. 'n Handjievol briljante opstelle het ook voorgekom. Hulle uitsonderlike prestasie kan toegeskryf word aan hul breë algemene kennis, insig en uitmuntende lees- en skryfvaardighede. Hierdie kandidate beplan hul werk deeglik en volg die Prosesbenadering (beplanning, proeflees en redigering) soos vereis in die KABV. Dit is opvallend dat hierdie kreatiewe kandidate in die meeste gevalle die visuele prikkels as onderwerp aangepak het omdat dit hulle kreatiwiteit stimuleer en aanwakker.

Vraag 1.1, 1.2 en 1.5 is deur die meeste kandidate beantwoord. Die swakker kandidate het veral aanklank by die bogenoemde opstelle gevind omdat hulle 'n eenvoudige, verhalende opstel hieroor kon skryf. Vraag 1.4 is deur baie min kandidate beantwoord aangesien die ander onderwerpe makliker was om oor te skryf.

AFDELING B: TRANSAKSIONELE TEKSTE

Kandidate moes twee tekste in hierdie afdeling beantwoord. Sommige swakker kandidate kon nie beide tekste suksesvol aanbied nie omdat die tyd te kort was of hulle gebrekkige lees- en skryfvaardighede hulle gepootjie het. Ander het weer geen tweede teks in hierdie afdeling beantwoord nie omdat hulle nie vertrou is met die formaat van die verskillende tekste nie. Die gewilde onderwerpe was 2.1, 2.4 en 2.6. Hierdie twee onderwerpe is veral deur die gemiddelde en swakker kandidate beantwoord aangesien hulle vertrou is met die formaat van hierdie tekste en die inhoud binne hulle ervaringswêreld val. Die informele verslag (vraag 2.3) was nie gewild nie. 'n Moontlike rede kan wees dat die ander tekste baie makliker was om te

beantwoord en die oorgrote meerderheid van die kandidate is nie vertrouwd met die woord “uitruilooreenkoms” nie.

SECTION 2: Comment on candidates' performance in individual questions

(It is expected that a comment will be provided for each question on a separate sheet).

QUESTION 1

- (a) General comment on the performance of learners in the specific question. Was the question well answered or poorly answered?

Average mark from the sample of 100 :		
SUB-QUESTION	TOPIC OR ASPECT TESTED	AVERAGE % FROM SAMPLE
1.1	Dit was toe nie 'n doodgewone dag nie	11%
1.2	Die aand toe Ouma begin dans het	10%
1.3	Die Suid-Afrikaanse jeug word onderskat	16%
1.4	Die verste berge is die blouste	6%
1.5	2017	25%
1.6.1	Kindergesiggies met bakkies	12%
1.6.2	Kruis	10%
1.6.3	Sonneblomme	10%

- (b) Why was the question poorly answered? Also provide specific examples, indicate common errors committed by learners in this question, and any misconceptions.

Vraag 1.1

Sommige swakke kandidate het die ontkennde vorm misgekyk en die onderwerp misgetas. Kandidate lees oor die algemeen nie die onderwerpe deeglik genoeg nie en dieselfde inhoud word herhaal, maar net bietjie anders gestel. Kandidate dink nie kreatief nie – die idee is doodgewoon. Basiese skryfvaardighede ontbreek, bv. begin sin met 'n hoofletter en eindig met 'n punt, eienaam word met hoofletters geskryf en swak paragrafering.

Vraag 1.2

Die memorandum fokus op aand of dans. Dit het aanleiding gegee tot afwyking aangesien die kandidate op onbenullighede met 'n lang aanloop gefokus het. Slegs heel aan die einde in die slotparagraaf word melding gemaak van Ouma wat dans. Die aanloop was nie voldoende nie en dit het daartoe gelei dat baie kandidate misgetas het en swak punte behaal het.

Vraag 1.3

Kandidate weet nie wat “onderskat” beteken nie. Hulle het misgetas deur te fokus op wat die jeug verkeerd doen in plaas van waarom hulle onderskat word. Die kandidate kon nie genoegsaam motiveer waarom die jeug onderskat word nie. Sommige kandidate filosofeer oor die jeug.

Vraag 1.4

Die kandidate het gesukkel om die onderwerp te interpreteer weens 'n gebrek aan

kreatiwiteit. Die betekenis van die verste berge, naamlik iets wat goed lyk omdat dit ver is/beter as wat dit is, is deur die kandidate misgekyk.

Vraag 1.5

Kandidate het swak gevaar omdat hulle inhoud slegs fokus op wat hulle in 2017 gaan doen. Die swakker kandidate het die inhoud herhalend aangebied. Sommige kandidate het gefokus op die verloop van 2016 en in die slotparagraaf melding gemaak van 2017.

Vraag 1.6.1-1.6.3

Baie van die sterker kandidate het nie by die prikkel uitgekom nie. Ten spyte van die feit dat hulle mooi, beeldende taal gebruik het, het hulle die pot mis gesit.

(c) Provide suggestions for improvement in relation to Teaching and Learning

Kollegas moet kandidate voorberei deur gereelde blootstelling aan die skryfproses soos deur die KABV voorgeskryf. Onderwysers moet kandidate leer om op hulle foute te verbeter. Dit het nie veel nut om net kandidate se werk te assesseer, foute aan te dui en dit 'n volgende keer maar net weer te doen nie.

Dit is ook belangrik dat basiese vaardighede soos woordeskatuitbreiding, korrekte gebruik van leestekens, paragraafbou, sinskonstruksie en keurige taal ingeoefen word. Engelse woorde en Engelse aanhalings is taboe en lei tot swak punte by die taal.

Leer kandidate om nie afkortings te gebruik nie, die werkwoorde op die korrekte plek in die sin te plaas en die direkte rede korrek te gebruik. Kandidate moet op laerskoolvlak geleer word om duidelike, treffende, eenvoudige sinne te skryf.

Leer die kandidate om onderwerpe deeglik deur te lees en te ontleed voordat hulle begin skryf. Skerp dit by die kandidate in dat kreatiewe skryfstukke deur taal oorgedra word. Leer hulle gewone sinsvolgorde (STOMPI). Leer die kandidate dat hulle nie moet skryf soos hulle praat nie, bv. “daai” i.p.v. “daardie”. Kandidate moet korter sinne skryf, veral die swakker kandidate aangesien oorloopsinne hulle taalpunt geweldig benadeel. Leer hulle die korrekte voorsetselgebruik, bv. “daarmee” en nie “met dit” nie.

(d) Describe any other specific observations relating to responses of learners

Kandidate wat in staat is om te beplan en te redigeer, vaar beter as diegene wat 'n eerste poging aanpak en eintlik maar net so oorskryf. Kandidate hoef nie “groot” woorde te gebruik nie. Funksionele taalgebruik is baie keer treffender as “groot” woorde.

Kandidate moet onderwerpe kies waarvan hulle iets weet – NIE “Die verste berge is die blouste” en dan word dieselfde idees herhaal nie. Kandidate kies 2017 omdat dit na 'n “maklike” onderwerp lyk, maar hulle kon nie veel daarvoor sê en uitbrei nie.

Voorbeelde van algemene taalfoute wat kandidate maak:

- ✓ Ek hou “**van dit**” in plaas daarvan.
- ✓ **Ek en my ou het “opgebreek”** i.p.v. verhouding beëindig.
- ✓ **Die kar het “afgebreek”** i.p.v. gaan staan/gebreek.

- ✓ Verkeerde spelling van basiese woorde soos “**oppad**” i.p.v. op pad.
- ✓ Foute onder die invloed van Engels soos **maak skool klaar**.

(e) Any other comments useful to teachers, subject advisors, teacher development etc.

Oefen skryfwerk in die klaskamer. Moenie skryfwerk afskeep nie – onderwysers is geneig om baie tyd aan letterkunde te bestee, maar Vraestel 3 is die vraestel wat die meeste punte tel. Laat die kandidate skryf; dit is al hoe hulle die skryfvaardighede kan inoefen.

Leer die kandidate hoe om 'n opstel reg te skryf ten opsigte van inleiding, slot en 'n storie met progressie. Moedig swakke kandidate aan om eerder verhalend as filosoferend te skryf. Sommige sentrums se leerders doen net die opstel en een van die transaksionele tekste in plaas van twee. Die kandidate moet vanaf graad 10 geleer word dat twee transaksionele tekste beantwoord moet word.

Onderwysers ken self nie die korrekte gebruik van sommige leestekens nie. Dit moet bestudeer word en korrek aan die leerders oorgedra word. Onderwysers moet die rubrieke reg interpreteer en aan die kandidate verduidelik hoe die stelstuk bepunt word. Werkswinkels moet vir alle Afrikaans huistaal onderwysers aangebied word en bywoning moet verpligtend wees, veral vir die sentrums wat onderpresteer. Gewoonlik is dit die merkers van Vraestel 3 wat vir hierdie werkswinkels opdaag.

QUESTION 2

(a) General comment on the performance of learners in the specific question. Was the question well answered or poorly answered?

<i>Average mark from the sample of 100 :</i>		
SUB-QUESTION	TOPIC OR ASPECT TESTED	AVERAGE % FROM SAMPLE
2.1	Vriendskaplike Brief	18.3%
2.2	Formele Brief aan die Pers	13.6%
2.3	Huldeblyk	14.8%
2.4	Informeel Verslag	0.8%
2.5	Tydskrifartikel	14.5%
2.6	Toespraak	38%

(b) Why was the question poorly answered? Also provide specific examples, indicate common errors committed by learners in this question, and any misconceptions.

2.1 Vriendskaplike Brief

Groter formaatfout is gemaak en die styl waarin die brief geskryf is, is nie altyd toepaslik nie, bv. “Geagte Kobus...”. Die kandidate se gebrek aan insig veroorsaak dat hulle die vraag nie korrek beantwoord nie. Hulle is haastig; gevolglik lees hulle nie die vraag reg nie. Gebrekkige woordeskat het kandidate in die steek gelaat en dit het gelei tot afwykings in die beantwoording van die vraag. Woorde soos “emigrasie” en “immigrasie” het kandidate verwar.

2.2 Formele brief aan die Pers

Die swakke kandidaat begaan kritiese formaatfoute terwyl die gemiddelde en sterker kandidaat onbeduidende formaatfoute begaan. Kandidaat gee eerder redes vir die toename in vuisgevegte in skole (m.a.w. inligting) as wat hulle standpunt daarvoor inneem. Dit is verblydend dat die sterker kandidaat begryp dat die koerant/redakteur nie die saak moet oplos nie.

2.3 Huldeblyk

Kandidaat het 'n storie oor Janneman vertel. Hulle fokus op die persoonlike verhouding wat hulle met Janneman gehad het. Hulle kom nie uit by Janneman se karaktertrekke en persoonlikheid nie. Die meeste kandidaat noem net idees en brei nie genoegsaam uit nie. Daar is baie oppervlakkig met die opdrag omgegaan.

2.4 Informele Verslag

Kandidaat het nie 'n idee hoe om 'n verslag saam te stel nie. Die inhoud word nie genoegsaam uitgebrei nie. Hulle fokus bloot op die opnoem van idees.

2.5 Tydskrifartikel

Kandidaat fokus net op een aspek, naamlik die-wil-hê. Baie herhalende idees het voorgekom en kandidaat kon nie hulle argumente verdedig nie.

2.6 Toespraak

Kandidaat het oppervlakkig met hierdie onderwerp omgegaan. Hulle het bloot 'n storie oor hulle verhouding met die onderwyser(s) geskryf. Van die kandidaat het gefokus op die negatiewe aspekte van die onderwyser. Daar was ook 'n gebrek aan uitbreiding van idees.

(c) Provide suggestions for improvement in relation to Teaching and Learning

Onderwysers moet kandidaat blootstel aan alle soort transaksionele tekste soos uiteengesit in die KABV. Die formaat en die vereistes van die tekste moet ingeoefen word. Transaksionele tekste moet in die junior grade deeglik onderrig en ingeoefen word. In die senior fase kan die idees, woordeskat en skryfstyl van die kandidaat aangepas word. Dieselfde aanbevelings soos vir die opstel geld ook hier. Vakonderwysers moet oefensessies reël om die kandidaat presies bewus te maak wat van hulle verwag word by die beantwoording van die transaksionele tekste. Opvoeders kan ook hul kandidaat bewus maak van wat van hulle vereis word ten opsigte van die rubrieke.

(d) Describe any other specific observations relating to responses of learners

Kandidaat maak die volgende foute:

- ✓ By die brief word die datum nie voluit geskryf nie, bv. 28:11:2016.
- ✓ Die aanhef van die vriendskaplike brief: Geagte/Geseunde Pieter.

- ✓ Foutiewe tydsvorm: Janneman was gebore... in plaas van Janneman is gebore.
- ✓ Gebruik van Engelse woorde: Ek het baie “memories” van die onderwysers.
- ✓ Algemene taalfoute: “Male” i.p.v. Ma-hulle; “manet” i.p.v. maar net; “dit” in plaas van het; “kla” i.p.v. klaar; u-hulle i.p.v. u, ens.
- ✓ Nuutskeppinge na aanleiding van Engelse woorde: “Ek het Janneman se familie gesupporteer” i.p.v. ondersteun.

(e) Any other comments useful to teachers, subject advisors, teacher development etc.

Oefen alle transaksionele tekste in die klaskamer. Moenie skryfwerk afskeep nie – onderwysers is geneig om baie tyd aan letterkunde te bestee, maar Vraestel 3 is die vraestel wat die meeste punte tel. Laat die kandidate skryf; dit is al hoe hulle die skryfvaardighede kan inoefen.

Leer die kandidate dat transaksionele tekste ook ’n inleiding, paragrafe en slot Moedig kandidate aan om die onderwerp alreeds in die inleidingsparagraaf aan te spreek. Sommige sentrums se leerders doen een van die transaksionele tekste in plaas van twee. Die kandidate moet vanaf graad 10 geleer word dat twee transaksionele tekste beantwoord moet word.

Onderwysers ken soms self nie die korrekte formaat van die transaksionele tekste nie. Dit moet bestudeer word en korrek aan die leerders oorgedra word. Onderwysers moet die rubrieke reg interpreteer en aan die kandidate verduidelik hoe die teks bepunt word. Werkswinkels moet vir alle Afrikaans huistaal onderwysers aangebied word en bywoning moet verpligtend wees, veral vir die sentrums wat onderpresteer. Gewoonlik is dit die merkers van Vraestel 3 wat vir hierdie werkswinkels opdaag.